

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

TIRIK QARINDOSHLIK BUYRAK DONORLIGI
NOZOLOGIYASI BOYICHA TIBBIY XIZMAT KORSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI

«TASDIQLAYMAN»
«Akad. V. Volodov nomidagi
RIXIATM» DM direktori
Ismoilov S.I.

_____
/ 2025 yil

**«TIRIK QARINDOSHLIK BUYRAK DONORLIGI» NOZOLOGIYASI BO'YICHA
MILLIY KLINIK STANDARTLAR**

TOSHKENT 2025

TIRIK QARINDOSHLIK BUYRAK DONORLIGI

NOZOLOGIYASI BOʻYICHA TIBBIY XIZMAT KOʻRSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 boʻyicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya boʻyicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya boʻyicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qoʻshimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qoʻshimcha jalb etiladigan mutaxassislar
Z52.4; QB22	Buyrak donori	1. UASh shifokori 2. Transplantolog 3. Urolog/Nefrolog 4. Jarroh	1. Jarroh 2. Qon-tomir jarrohi 3. Nefrolog 4. Kardiolog 5. Pulmonolog 6. Nevrolog 7. Torakal xirurg 8. Gepatolog 9. Gastroenterolog 10. Endokrinolog 11. Urolog	Jarroh Transplantolog	1. Jarroh 2. Transplantolog /Nefrolog 3. Endokrinolog 4. Kardiolog 5. Pulmonolog 6. Nevrolog 7. Torakal xirurg 8. Gepatolog 9. Gastroenterolog 10. Urolog

TIRIK QARINDOSHLIK BUYRAK DONORLIGI

NOZOLOGIYA BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
	Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
	Fizikal va klinik tekshiruv	+	+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
	Lokal status ko'rigi	+	+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
Izoh: Surunkali buyrak etishmovchiligi asosan OShP/OP va KTMP sharoitida nazorat qilinadi								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	Nefrolog		+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
	Transplantolog				+	+	Yiliga bir martadan kam emas	
	Endokrinolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Kardiolog	+	+	+	+	+	Yiliga bir	

							martadan kam emas	
	Pulmonolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Nevrolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Torakal xirurg		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Gepatolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Gastroenterolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Urolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Jarroh		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	UASh	+	+	+	+	+	Yiliga bir martadan kam emas	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq Milliy klinik protokollarda keltirilgan boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi talab etiladi;

	AV0 va rezus omili tizimlari bo'yicha qon guruhi, eritrositlarga qarshi antitanachalarni aniqlash			+	+	+	bir martadan kam emas	
	UQT+ EChT	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	UST cho'kindi mikroskopiyasi bilan;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	

Asosiy laborator tekshiruvlar	siydikda mikroalbumin; sistatin C aniqlash							
	Qonning biokimyoviy taxlili (umumiy bilirubin, bevosita va bilvosita bilirubin, ALT, AST, umumiy oqsil, mochevina, kreatinin, elektrolitlar, qondagi glyukoza);		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Koagulogramma (APTT, XNN, fibrinogen, PT, PTI);		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Sutkalik proteinuriyani aniqlash		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Vasserman reaksiyasi;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	IFT usuli orqali OIV qon taxlili		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	IFT usuli orqali Gepatit B va C taxlili;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Och qorin xolatida qon zardobida glyukoza konsentrasiyasini aniqlash		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Glikirlangan Hb		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	50 yoshdan oshgan erkaklarda SEA; REA; PSA ni aniqlash				+	+	bir martadan kam emas	

	I sinf (HLA-A, B) va II sinfga (HLA-DRB1; DQB1) mansub HLA tipirlash						+	bir martadan kam emas
	Kross-match testi						+	bir martadan kam emas
	IFA usuli yordamida toksoplazma, SMV, OGV 1 va 2 tipi, EBV, VZV ga qarshi IgG va IgM darajasini aniqlash					+	+	bir martadan kam emas

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	Kislota-asos muvozanati		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Qonda SRB aniqlash		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Ekspress test D-Dimer mikdorini aniqlash		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Elektrolitlarning va pH analizi		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Leykoformulani aniqlash		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Qon suyulishi vaqti aniqlash		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha
	Qonda lipidlar spektri (TG, Xol, LPVP, LPNP, LPONP, KA) aniqlash		+	+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	Radioizotopli renografiya (nefrostsintigrafiya)						+	bir martadan kam emas	
	QBA va retroperitoneal bo'shliqning angiografiyasi bilan MSKT yoki buyrak tomirlarining angiografiyasi						+	bir martadan kam emas	
	QBA, buyraklar, siydik pufagi, oyoq chuqur venalarining UTT tekshiruvi				+		+	bir martadan kam emas	
	Prostata bezi (erkaklar uchun), kichik chanoq a'zolarining (ayollar uchun) UTT tekshiruvi				+		+	bir martadan kam emas	
	AQB profili				+		+	bir martadan kam emas	
	EKG (50 yoshdan oshgan donorlar uchun – zo'riqish sinamali bilan EKG; Veloergometriya; ABSM; Xolter monitoringi)	+	+	+	+		+	bir martadan kam emas	
	ExoKG		+	+	+		+	bir martadan kam emas	
	Ko'krak a'zolarining qafasi		+	+	+		+	bir martadan kam emas	

	rentgenografiyasi/ rentgenoskopiyasi							
	Qalqonsimon bezning UTT tekshiruvi			+	+	+	bir martadan kam emas	

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra asosiy tekshiruvlar bir necha marta o'tkazilishi mumkin.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar								
	Koronarografiya;		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Spirometriya;		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Oyoq chuqur venalar UTT		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Uyqu tomirlari UTT		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
EGFDS		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha		

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

*STASIONAR DAVOGA KO'RSATMA: Surunkali buyrak etishmovchiligi, terminal bosqichi

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
Ochiq usuldagi nefrektomiya;				+	+
Laporoskopik usuldagi nefrektomiya;				+	+
GIBRID JARROHLIK					+
Izoh: (ko'rsatma bo'yicha) Jarrohlik amaliyoti uchun tibbiy texnik bazani shakllantirish orqali hamda mutaxassislarning salohiyatini hisobga olib, Respublika darajasidagi amaliyotlarning viloyat yoki tuman darajasida o'tkazilishi mumkin.					

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi							
Levofloksatsin	500-1000mg, tomir ichiga yuborish				+	+	Ko'rsatmalar asosida (3 kundan 7 kungacha)	
Tseftriakson, Tseftazidim, Tsefepim	500-1000mg, tomir ichiga yuborish				+	+	Ko'rsatmalar asosida (3 kundan 7 kungacha)	

Flukonazol	ogʻiz orqali, xar 3 kunda 1 marta		+	+	+	+	Koʻrsatmalar asosida (xaftasiga 4tagcha).	
Asetilsalitsil kislotali	75-325 mg 1 maxal kuniga, ogʻiz orqali		+	+	+	+	325 mg/sutka maksimal doza	
Klopidogrel	75 mg, 300 mg 1 maxal kuniga, ogʻiz orqali;		+	+	+	+	300 mg/sutka maksimal doza	
Diklofenak	75-150 mg, parenteral, sutkasiga 1-2 maxal;		+	+	+	+	150 mg/sutka maksimal doza	
Ketorolak	30-60 mg, parenteral, sutkasiga 1-2 maxal;		+	+	+	+	60 mg/sutka maksimal doza	
Pantoprazol	20-40 mg, parenteral, sutkasiga 1-2 maxal		+	+	+	+	80 mg/sutka maksimal doza	
Morfin	10 mg, parenteral, sutkasiga 1 maxal;		+	+	+	+	10 mg/sutka maksimal doza	
Promedol	10-160 mg, parenteral, sutkasiga 1-3 maxal;			+	+	+	160 mg/sutka maksimal doza	

Izoh: (koʻrsatmaga muvofiq) Bemorni koʻrikdan oʻtkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib

chiqib ko'rsatmaga ko'ra dori vositalarining dozasi va turi o'zgartirilishi mumkin.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Tsiprofloksasin	500-1000 mg, og'iz orqali, sutkasiga 1 maxal		+	+	+	+	1000 mg/sutka maksimal doza, 5-7 kungacha.	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha dori vositalarining dozasi va turi o'zgartirilishi mumkin.

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez - №15		+	+	+	+
Rejim – bemorning umumiy holatidan kelib chiqqan holatda buyuriladi.		+	+	+	+

(DISPANSERIZATSIYA)

(SOG‘LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/”D” NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Ob'ektiv ko‘ruv	+	+	Ko‘rsatma bo‘yicha	6 oyda 1 marta
	2. Klinik tekshiruvi	+	+	Ko‘rsatma bo‘yicha	
Izoh: Surunkali buyrak etishmovchiligi asosan OShP/OP va KTMP sharoitida nazorat qilinadi va davolanadi					
Laborator tekshiruvlar	1. Koagulogramma;		+	Xar 3 oyda 1 martagacha	
	2. Biokimyoviy taxlil;	+	+	Xar 3 oyda 1 martagacha	
	3. Umumiy qon tahlili	+	+	Xar 3 oyda 1 martagacha	
	4. Umumiy siydik taxlili	+	+	Xar 3 oyda 1 martagacha	
Izoh: Bemorni ko‘rikdan o‘tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko‘rsatmaga ko‘ra qo‘shimcha tekshiruvlar o‘tkaziladi.					
Instrumental tekshiruvlar	1. Buyrak UTTsi		+	Ko‘rsatma bo‘yicha	3 oyda 1 marta
	2. Qorin bo‘shlig‘i UTTsi va ExoKG		+	Ko‘rsatma bo‘yicha	3 oyda 1 marta
Izoh: Bemorni ko‘rikdan o‘tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko‘rsatmaga ko‘ra qo‘shimcha tekshiruvlar o‘tkaziladi.					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Tibbiy ko‘rik (xavf omillarini		+	Ko‘rsatma bo‘yicha	

	aniqlash)				
	2. OP va\yoki markaziy poliklinika shifokorining tizimli monitoringi		+	Ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: (ko'rsatma bo'yicha) Bemorlarni tizimli monitoringi orqali xavf omillari aniqlangan taqdirda, bemorlar qayta chuqurlashtirilgan tibbiy ko'rik o'tkazish maqsadida tor mutaxassislariga jo'natiladi.

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Stasionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	To'g'ri ovqatlanish bo'yicha tavsiyalar va nazorati	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Muntazam xarakatlanish tartibi	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Kun tartibi va uyqu rejimi	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Davolovchi jismoniy tarbiya	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Fitoterapiya				Ko'rsatma bo'yicha	
	Massaj		+	+	Ko'rsatma bo'yicha	
	Fizioterapiya		+	+	Ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: Bemorning salomatligidanikelib chiqib, qo'shimcha tadbirlar kirilishi mumkin